

هزار راه نرفته برای اجرایی شدن مهم‌ترین مانیفست جوان‌گرایی کشور

با وجود فرارسیدن اولین سالگرد صدور بیانیه گام دوم انقلاب، به نظر می‌رسد علاوه بر امور نظریه پردازی و اندیشه ورزی، بسیاری از کارهای اجرایی برای تحقق این بیانیه روی زمین مانده است.

با وجود فرارسیدن اولین سالگرد صدور بیانیه گام دوم انقلاب، به نظر می‌رسد علاوه بر امور نظریه پردازی و اندیشه ورزی، بسیاری از کارهای اجرایی برای تحقق این بیانیه روی زمین مانده است.

خبرگزاری مهر؛ گروه جامعه_ ساناز باقری راد: «به جوانان عزیزم، در آغاز فصل جدید جمهوری اسلامی»؛ این جمله ای بود که رهبر معظم انقلاب سال گذشته بیانیه خود به مناسبت چهلمین سالگرد انقلاب را با آن آغاز کردند.

بیانیه ای که حال قریب به یک سال از صدور آن می‌گذرد و در آستانه سالگرد آن قرار داریم. سال گذشته و در همین روزها بود که جوانان به عنوان مخاطب اصلی مقام معظم له قرار گرفتند و بیانیه گام دوم انقلاب به عنوان راهنمای توسعه جمهوری اسلامی آن هم به همت نسل جوان صادر شد.

بیانیه گام دوم انقلاب مجموعه ای از دستاوردهای چهل ساله انقلاب را در خود جای داده بود و مسیر ادامه عمر انقلاب به وسیله راهبردهای لازم برای ساخت تمدن اسلامی را روشن کرده بود. مسیری که رهبر معظم انقلاب سازندگان اصلی آن را نسل جوان جامعه و تجربیات نسل پیشین را نیز عامل استحکام آن خوانده بودند.

پس از انتشار این بیانیه نهادها و مجموعه های مختلف کشور بخشی از مأموریت خود را به تحقق و بررسی آن اختصاص دادند به طوری که طی یک سال گذشته بارها نام و عنوان بیانیه گام دوم انقلاب از سوی افراد مسئول و غیر مسئول شنیده شد و در بسیاری از محافل بر لزوم تبیین مفاد آن برای نسل جوان تاکید شد اما حال با نگاهی اجمالی به سطوح مختلف کشور به نظر می‌رسد که مهم ترین رهنمون مقام معظم له تا حدودی محجور مانده است.

شاید بتوان گفت تحقق گام دوم انقلاب در بسیاری از نهادهای متولی و مجموعه های جوان کشور در حد شعار باقی ماند و تاکنون اقدام مؤثری برای نفوذ عمیق بیانیه در لایحه های اجتماعی انجام نشده است. با وجود اینکه فضای دانشگاه به عنوان بهترین بستر برای ارتباط با قشر دانشجو محسوب می‌شود اما به نظر می‌رسد که استراتژی غفلت علاوه بر مردم و مسئولین به فضای نخبگانی نیز رسیده و خطاب مستقیم حضرت آیت الله خامنه ای در میان نسل جوان و نخبه چندان به مرحله تشریح و اجرا نرسیده است.

بیانیه گام دوم انقلاب و فضای دانشگاهی

در همین خصوص محمد فدایی پژوهشگر پژوهشگاه ایتان و مسئول سابق بسیج دانشگاه امیرکبیر در گفت و گو با خبرنگار مهر، با اشاره بر اینکه بیانیه گام دوم انقلاب به حد مطلوب به مرحله اجرا نرسیده است، گفت: اصلی ترین مخاطبان این بیانیه جوانان و نسل دغدغه مند جامعه هستند. این بیانیه سندی رویکردی و محتوایی است و محتوا و ستون های آن باید تبدیل به گفتمان شود اما متأسفانه این اتفاق به صورت عمومی رخ نداده و فضای عمومی دانشگاه از آن متأثر نشده است.

فدایی با اشاره بر علل عدم اجرایی شدن بیانیه گام دوم انقلاب در میان جوانان و نخبگان کشور، اظهار داشت: متأسفانه نهادها و تشکل های دانشجویی برای تحقق این بیانیه چندان تلاشی نکردند و اگر حرکت هایی هم انجام شد با روش های کلیشه ای و تکراری بوده است. دلیل دیگر عدم نفوذ این بیانیه در فضای دانشگاه نیز همین تکراری بودن روش های تبیین آن بوده است در واقع نخبگان دانشجویی می‌توانستند با استفاده از روش های خلاقانه و جذاب به تبیین و فهم گام دوم بپردازند اما این اتفاق رخ نداد.

وی با اشاره به راهکارهای لازم برای تبیین بیانیه گام دوم برای قشر دانشجو اظهار داشت: باید کسانی که با فضای دانشگاه آشنا هستند اما دانشگاه زده نیستند، فضا را برای بررسی و تبیین دوطرفه بیانیه باز کنند متأسفانه این بیانیه در دانشگاه ها تأثیر خود را نگذاشته و یکی از اقدامات قابل اجرا این بود که می‌توانستیم موضوع آن را در دروس معارف جای دهیم.

مسئول سابق بسیج دانشگاه امیرکبیر برگزاری کرسی های نقد و بررسی را یکی دیگر از راهکارهای اجرایی شدن این بیانیه در دانشگاه ها خواند و تصریح کرد: برای تشریح و انتقال ابلاغیه رهبر انقلاب به جوانان باید توسط کرسی های نقد درباره مفاد بیانیه بحث می کردیم و با این کار یک فضای باز دوطرفه برای بررسی آن ایجاد می شد. به نحوی که بند به بند بیانیه را به اقتضای دانشکده ها و رشته های متفاوت به بحث می گذاشتیم تا گفتگویی دوطرفه شکل بگیرد و ابعاد بیانیه برای نسل جوان روشن شود.

فدایی با تاکید بر اینکه برای برخورد با این بیانیه باید آداب خاصی را رعایت کرد، اظهار داشت: کارشناسان باید به صورت دوطرفه به تشریح این بیانیه برای نسل جوان می پرداختند؛ به طور مثال امکان برگزاری جلسات نقد در صدا و سیما برای گفتگو درباره جزئیات بیانیه وجود داشت اما متأسفانه این اتفاق نیفتاد.

وی با بیان اینکه بیانیه گام دوم انقلاب به عنوان جمع بندی فرمایشات رهبری است، اظهار داشت: برخی جاها روی بیانیه کار کرده اند و محصول تولید کرده اند اما بسیار خرد بوده و به طور کلی می توان گفت این بیانیه در افشار مختلف نفوذ عمیق نداشته است البته برای بررسی دقیق این موضوع نیاز به پیمایش داریم.

مفهوم جوان گرایی در گام دوم

این پژوهشگر با اشاره بر مفهوم جوان گرایی در این بیانیه نیز اظهار داشت: طی سال های اخیر یکی از تأکیدات مقام معظم رهبری و بیانیه ایشان لزوم جوان شدن نظام سیاسی-اداری کشور بوده است اما باید بررسی میزان اجرایی شدن بیانیه گام دوم باید دید که قبل و بعد از صدور آنچه میزان در انتصاب مدیران جوان رشد داشته ایم اما فرض برخی از واژه جوان گرایی تنها سن بوده ولی مفهوم جوان گرایی در گام دوم تنها به عدد سنی معطوف نمی شود.

فدایی افزود: مفهوم اصلی از جوان گرایی تنها نباید سن باشد بلکه منظور افرادی فعال، پویا و دارای تفکر خلاق است. در حقیقت جوان گرایی مدنظر مقام معظم رهبری روی کار آمدن جوانان متعهد، دغدغه مند، با انگیزه و انقلابی است. در حال حاضر ممکن است برخی دستگاه ها جوان شده باشند اما سبک مدیریت جوان نشده و در برخی موارد تنها رنج سنی تغییر کرده است.

سردار جعفری: حرکت های جهادی جوانان مصداق حرکت در مسیر گام دوم انقلاب

سردار محمد علی جعفری فرمانده قرارگاه فرهنگی-اجتماعی بقیه الله، در گفتگو با خبرنگار مهر، گفت: خوشبختانه دریچه امید به نقش آفرینی نسل جوان کاملاً روشن است. حرکت های کوچک و بزرگی که در گوشه و کنار کشور در حال انجام است نیز گویای آن است که نسل جوان با این بیانیه درگیر شده اند.

فرمانده سابق سپاه پاسداران با اشاره بر اینکه شهرهای کوچک بیش از دیگر نقاط کشور از بیانیه گام دوم انقلاب متأثر شده اند، تصریح کرد: حرکت های جهادی جوانان که در شهرهای مختلف کشور توسط جوانان دغدغه مند و انقلابی در حال انجام است یکی از مصادیق اقدامات آتش به اختیار است و به دنبال توصیه های حضرت آیت الله خامنه ای نیز بیش از پیش شده است.

وی با اشاره بر تشکیل گروه های و جمع های جوان در حوزه های مختلف نیز بیان کرد: در حال حاضر شاهد تشکیل گردهمایی های متعدد توسط جوانان هستیم. این گردهمایی ها اغلب به منظور فعالیت در حوزه های مختلف فرهنگی، سیاسی و اجتماعی برگزار می شود و نمونه ای از حرکت هایی است که رهبر انقلاب در بیانیه گام دوم انقلاب از جوانان خواسته بودند.

فرمانده قرارگاه فرهنگی-اجتماعی بقیه الله اظهار داشت: روحیه انقلابی جوانان امید بخش ساخته شدن آینده ایران به دست نسل جوان است و دستگاه ها نیز باید با همت بیشتر این مسیر را ادامه دهند.

سردار جعفری خطاب به جوانان و نخبگان دانشجویی نیز تاکید کرد: از جوانان به ویژه دانشجویان عزیز می خواهیم که در گام دوم انقلاب با همت و اراده قوی به خدمت به کشور بپردازند و با تجربه خود از نسل جوان تر نیز حمایت کنند تا اتحاد را در بدنه جوان کشور به تصویر بکشند.

یکی از دلایل مغفول ماندن بیانیه گام دوم انقلاب را می توان نبود دغدغه جدی برای اجرای آنچه از سوی مسئولان و چه از سوی نسل جوان است. در طول یک سال گذشته در شماری از ادارات و سازمان های دولتی حتی معاونت ها با بخش هایی تحت عنوان «ستاد رسیدگی به گام دوم انقلاب» ایجاد شد اما نتایج و خروجی هیچکدام چشم گیر و مؤثر نبوده است. شاید برای محور قرار دادن این بیانیه، از چارچوب ارائه گزارش خارج شد و به جای تشکیل کارگروه های متعدد به اقدامات اجرایی پرداخت.

از سوی دیگر فارغ از نهادها و دستگاه ها، نسل جوان نیز به صورت مستقیم مخاطب ابلاغیه رهبر معظم انقلاب بودند و ایشان بارها تحت عنوان اقدامات «آتش به اختیار» خواستار حرکت رو به جلوی جوانان شده بودند. این موضوع بارها در دیدارهای ایشان با قشر دانشجو نیز مورد تاکید قرار گرفته و تشکیل هسته های مردمی توسط جوانان نخبه و انقلابی در حوزه های مختلف از توصیه های ایشان بوده است.

غفلت نهادهای فرهنگی از تبیین ابلاغیه رهبر انقلاب

در همین خصوص محمد طاهر نژاد پژوهشگر سیاسی درباره بیانیه گام دوم انقلاب گفت: یکی از بحث های این بیانیه پرداختن به برخی موضوعات جمهوری اسلامی و تحولات جهانی است و بر اساس راهبردهای آن باید مسیر بین المللی و داخلی پیش روی انقلاب را پیمود.

طاهر نژاد در پاسخ به این سوال که آیا محتوای بیانیه در نهادها، جامعه و میان جوانان محقق شده است یا خیر، بیان کرد: برای این موضوع ابتدا باید بررسی کنیم چقدر بیانیه گام دوم انقلاب در میان اقشار عمومی جامعه نفوذ کرده است. متأسفانه یکی از آسیب های ما ضعف در رسانه و عرصه های فرهنگی است و همین عامل موجب عدم تبیین و تشریح مورد انتظار بیانیه در سطح جامعه، مسئولین و فضای نخبگانی شده است.

وی ضعف در تولید محصولات فرهنگی را از علل عدم تمرکز اساسی بر روی ابلاغیه رهبر انقلاب خواند و بیان کرد: در کنار ضعف داخلی در عرصه فرهنگی، جریان سازی های خارجی و ذهنی به ویژه برای نسل جوان بسیار قوی است و این امر موجب کنار رفتن صورت مساله بیانیه شده است. بسیاری از نهادها و سازمان های دولتی متولی در عرصه فرهنگ می توانستند با داشتن ظرفیت های فراوان خود اقدامات گسترده تری برای پیشبرد بیانیه انجام دهند اما متأسفانه اغلب دستگاه ها به گزارشات کاغذی خود اکتفا کردند و به کار تبیینی پرداختند نتیجه آن نیز عدم آشنایی جامعه با فرمان رهبر معظم انقلاب است.

این پژوهشگر تصریح کرد: بخشی از ظرفیت های کشور به دست نظام است با این حال نهادها در این زمینه ضعیف عمل کرده اند به عنوان مثال اغلب حرکت های صدا و سیما در این راستا تنها شعاری بود و تأثیر چندانی در تشریح مفاد بیانیه دیده نشد. یکی از اقداماتی که صدا و سیما باید انجام می داد ساختن برنامه هایی بود که به صورت غیرمستقیم بتواند این موضوع را تبیین کند و این امر با طراحی و خلاقیت های خاص کارشناسان این حوزه محقق می شد.

طاهر نژاد در پاسخ به این سوال که نسل جوان پیش و پس از انتشار این بیانیه چه تغییراتی کرده اند، اظهار داشت: شکل های دانشجویی یک بازوی اثرگذار بر روی جریان فکری جامعه هستند اما از مأموریت گفتمان سازی و کارکرد اصلی خود فاصله گرفته اند. در سال های اخیر نیز تفکر ناظر به بیانیه از سوی تشکل ها به همین شکل بوده است. به علاوه در حال حاضر نسل جدیدی وارد دانشگاه شده که متأثر از تکنیک ها و تکنولوژی های روز دنیا است اما نتوانسته مسیر اصلی خود را پیدا کند. این در حالی است که این بیانیه می توانست این مسیر اصلی و محور حرکت را برای نسل جوان تبیین کند. متأسفانه بیانیه گام دوم انقلاب در فضای دانشگاهی مورد غفلت قرار گرفته و همین امر موجب شده تا تغییر چندانی در دیدگاه جوانان نیز ایجاد نشود.

جوانان برای بیانیه گام دوم چه کرده اند!

وی با اشاره به نقش اصلی جوانان در این بیانیه تصریح کرد: جوانان به عنوان نقش آفرین اصلی بیانیه هستند و لازمه این مسیر دغدغه مندی نسل جوان است. اگر جوانان به عنوان مخاطب اصلی این بیانیه جایگاه خود را پیدا کنند به رشد مدنظر در جامعه نیز خواهند رسید. رهبر معظم انقلاب با عنوان جوان گرایی و حرکت آتش به اختیار جوانان، مسئولیتی را بر دوش این قشر گذاشتند اما بخشی از جریان های سیاسی از این مفهوم سوءاستفاده کردند و تنها به اسم جوانان لیست های انتخاباتی خود را تنظیم کردند.

این پژوهشگر با اشاره به اینکه نسل جوان حرکت چندانی در راستای بیانیه نکرده است، خاطرنشان کرد: بخشی از بدنه اجتماعی جوان کشور که دسترسی های بهتری به بیانیه داشتند حرکت ها و اقدامات جدی برای تحقق آن انجام نداده اند، این در حالی است که بسیاری از جوانان شهرها و روستاهای کشور که ابزارهای چندانی نداشتند اقدامات فرهنگی و جهادی فراوانی را در این زمینه انجام دادند. در واقع جوانانی که ابزارهای کمتری داشتند دغدغه مندی و روحیه انقلابی بیشتری داشتند اما اندیشکده ها، تشکل ها و جوانان دارای منابع کارهای کمتری را انجام داده اند.

طاهر نژاد عنوان کرد: متأسفانه ساختارها و ظرفیت های کشور را به درستی نشناختیم و از آنها استفاده نکردیم، اگر طرحی برای شناسایی استعدادهای جوان استفاده می کردیم مسیری برای تحقق بیانیه پیدا می شد در حال حاضر جوانان باید با تمرکز جدی و پافشاری بر این بیانیه مأموریت خود را در رفع خلاءهای اجتماعی بشناسند و مسیر تحقق بیانیه گام دوم انقلاب از همین جا آغاز خواهد شد.

طی یک سال گذشته نهادهای مختلف برنامه ها و گزارشات مختلفی برای پرداختن به گام دوم انقلاب را بر روی کاغذ لیست کرده اند اما تاکنون آن طور که شایسته مهم ترین بیانیه سال های اخیر رهبر انقلاب بوده به آن پرداخته نشده است و هنوز هم جامعه به طور کامل با محتوای آن آشنا نیست. دومین سال انتشار این بیانیه می تواند نقطه عطفی برای تغییر رویه پرداختن به محتوای ابلاغیه رهبری باشد و دستگاه های متولی برای تبیین آن به اقدامات عملی بپردازند.

از سوی دیگر در فصل جدید جمهوری اسلامی، حل توسعه و حل مشکلات کشور به دست جوانان دغدغه مندی خواهد بود که می توانند در سال های آتی مدیران از خود گذشته و انقلابی کشور را تشکیل دهند. در این میان رسالت دانشگاه ها و تشکل های دانشجویی در تشریح نقش جوانان در گام دوم انقلابی لازمه اصلی تمرکز بر این بیانیه خواهد بود.